

CORINA
BOMANN

De
maneschijn
sonate

Roman

ISBN 978-90-225-7016-6
ISBN 978-94-6023-933-5 (e-boek)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Der Mondscheingarten*
Vertaling: Lilian Caris
Omslagontwerp: Johannes Wiebel|punchdesign, Munich
Omslagbeeld: © Shutterstock
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin. Published in 2013 by Ullstein
Taschenbuch Verlag
© 2014 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

Londen 1920

Verward keek Helen Carter naar haar spiegelbeeld. Een lange streep verdeelde haar lijkleke gezicht in twee helften, schmink vermengd met tranen tekende een marmerpatroon op haar wangen. Haar exotisch gevormde barnsteenkleurige ogen, zwart omrand met dik opgebrachte kohl waardoor ze eruitzag als een filmsterretje uit een stomme flim, glansden eigenaardig.

Helen had zich nooit voor filmtheater geïnteresseerd, haar passie gold de muziek. Maar op dat moment voelde ze zich alsof ze in zo'n rolprent meespeelde. Wat daarnet gebeurd was, had zo uit de pen kunnen komen van een van die prulschrijvers die met hun scenario's voor de deur van filmstudio's rondhingen in de hoop een producent te treffen.

Helen lachte bitter, en snikte even. Weer vulden haar ogen zich met tranen, die zwart kleurden toen ze over haar wangen gleden.

Tot een paar minuten geleden was alles nog in orde geweest. Voor haar als opkomend violiste stond de hele wereld open. Over een halfuur zou ze op het podium van London Hall Tsjajkovski spelen – daarbij zou zelfs koning George v met zijn gemalin aanwezig zijn. Een eer die een musicus maar zelden te beurt viel.

Helen had van het begin af aan geluk gehad. Rond haar tiende als wonderkind bekend geworden, gold ze tegenwoordig, als net twintigjarige, als een van de beste musiciennes ter wereld. In Ita-

lië hadden de kranten haar, Engelse van geboorte, al als ‘de nicht van Paganini’ betiteld. Toen haar agent haar de krantenkoppen liet zien, had ze erom moeten glimlachen. De mensen moesten maar denken wat ze wilden! Zelf wist ze aan wie ze haar succes te danken had. Ze herinnerde zich maar al te goed de belofte die ze had gedaan.

Maar toen was die vrouw opgedoken. Als een schaduw had ze haar drie dagen lang bijna overal gevolgd. Telkens wanneer Helen door de straten van Londen liep, was de vrouw in haar blikveld verschenen. En telkens wanneer ze onder het studeren haar blik door het raam naar buiten richtte, had ze haar aan de overkant van de straat zien staan.

Op de eerste dag had Helen nog gedacht dat het toeval was, maar toen het de volgende twee dagen weer gebeurde, was ze nerveus geworden. Af en toe waren er gestoorde bewonderaars – ook vrouwelijke – die alles in het werk stelden om haar voor een ogenblik alleen te treffen. Trevor Black, haar agent, had het, toen ze het hem vertelde, weggewuifd. ‘Het is maar een oude vrouw, een ongevaarlijke gekkin.’

‘Ongevaarlijk? Gekken zijn nooit ongevaarlijk! Misschien heeft ze wel een mes in haar zak,’ had Helen geantwoord, maar Trevor leek de overtuiging te zijn toegedaan dat de oude vrouw haar niets zou aandoen.

‘Als ze je na het concert nog steeds lastigvalt, schakelen we de politie in.’

‘En waarom niet nu?’

‘Omdat ze ons zouden uitlachen. Kijk maar eens goed naar haar!’ Trevor had gewezen naar het raam waardoor de onbekende vrouw aan het andere eind van de straat te zien was. Ze leek een beetje krom te lopen, haar zwarte jurk was ouderwets en haar gelaatstrekken hadden op de een of andere manier iets... Aziatisch! Helen wilde maar geen reden te binnen schieten waarom die vrouw achter haar aan zou moeten sluipen. Even voelde ze een herinnering aan haar kindertijd opkomen, maar die gedachte schoof ze vlug terzijde.

Inmiddels wist Helen echter dat die vrouw haar inderdaad in het oog had gehouden en op een gelegenheid had gewacht om haar onder vier ogen te spreken. Op de een of andere manier had ze het klaargespeeld haar kleedkamer binnen te dringen, kort nadat Rosie op verzoek van Helen was weggegaan om te kijken hoe vol de zaal zat.

Helen had eerst om hulp willen roepen, maar de vrouw had iets hypnotiserends gehad, wat het haar onmogelijk maakte te schreeuwen. Wat de bezoeker haar in het korte gesprek had meegedeeld, was zo verschrikkelijk en schokkend geweest dat er iets in haar geknapt was. Woedend had Helen het eerste het beste voorwerp binnen haar bereik naar de vrouw gegooid, maar ze had haar gemist en de kleedkamerspiegel geraakt.

Geschrokken had de oude vrouw zich uit de voeten gemaakt, maar wat ze gezegd had hing nog altijd in de lucht. Natuurlijk bestond de mogelijkheid dat ze loog, maar iets zei Helen dat daarvan geen sprake was. Alles paste in elkaar. Al lang vergeten beelden, herinneringen aan woorden die waren uitgesproken, gedachten, alles kreeg ineens betekenis.

Helen keek naar de viool naast haar. Voordat de onbekende was komen opdagen, had ze een bijzonder lastige passage van het concert nog eenmaal willen oefenen. Maar daar was het niet meer van gekomen.

Met trillende handen pakte de jonge vrouw het instrument en draaide het om. Terwijl haar vingers over de daar ingebrande roos gleden, dook er een gezicht voor Helens geestes oog op. Het gezicht van de vrouw die haar deze viool had geschonken. Was het echt mogelijk...?

Toen de deur achter Helen werd opengeduwd, gaf de viool een eigenaardig blikachtig geluid. De gesprongen snaar zwiepte tegen haar pols en liet een bloedige striem achter. Ontzet zag Helen bloeddruppels uit de snee komen. De herinnering aan haar vreselijke muziklerares wekte woede in haar op. Ze wilde al opspringen en de viool boos in de hoek gooien, toen Rosies goedmoedige gezicht achter haar in de spiegel verscheen. 'Het is volle

bak!’ Het lachen verging haar meteen. ‘Lieve hemel!’ Geschrokken sloeg haar kleedster de hand voor de mond toen ze bloed tussen de vingers van de violiste zag opwellen. ‘Gaat het wel goed met u?’

‘Het is niets,’ antwoordde Helen beheerst. De pijn in haar pols merkte ze nauwelijks op, want haar woede was sterker en overstemde alle lichamelijke gevoelens. ‘Er is een snaar gesprongen, ik heb niet opgelet.’

Eigenlijk had ze de viool direct in orde moeten laten maken. Maar ze bracht het niet op van de taboeret op te staan. Ze betwijfelde zelfs of ze ooit weer op zou kunnen staan.

‘Moet ik iets voor u halen, Miss Carter?’ vroeg haar kleedster ontdaan, maar Helen schudde haar hoofd.

‘Nee, Rosie, het is in orde, ik heb niets nodig.’ De woorden kwamen onnodig fel over haar lippen.

‘Maar u moet zo optreden, *madam*. Uw viool...’

Helen knikte afwezig. Ja, het optreden. Het bezoek had iets in haar veranderd, en daarbij had het haar ook het vertrouwen ontgenomen dat ze dit concert kon spelen. Misschien betekende het het einde van haar carrière, maar op dat moment wilde Helen hier alleen maar weg en zien af te komen van die vervloekte viool, die haar, net als haar muziklerares, pijn had gedaan. Het instrument dat haar door een dode was geschonken.

Met de viool in haar hand stond Helen op en ze liep met geheven hoofd naar de deur, deed hem open en stapte de kleedkamer uit. Het geroep van haar kleedster negeerde ze, evenals de gesprongen snaar, die tegen haar kuiten sloeg. Uit de concertzaal hoorde ze de geluiden van de musici die hun instrumenten stemden. Vergeefse moeite, want het concert zou niet plaatsvinden. En ook het verwachtingsvolle gefluister van het publiek was voor niets.

Doelgericht vond ze haar weg naar de achteruitgang. Op de verbaasde blikken van de toneelknechten sloeg ze geen acht. Ik hoor hier niet. Ik wil dit allemaal niet. Ik wil alleen maar rust, ik wil... duidelijkheid.

De viool in Helens hand liet een valse toon horen toen ze de deur openduwde, bijna alsof het instrument haar wilde waarschuwen. Vochtige koude lucht stroomde haar tegemoet. Rond deze tijd van het jaar was het in Londen 's nachts bijzonder onaangenaam, maar dat kon haar niets schelen. De snee in haar hand klopte, de viool werd ineens zwaar. De ogen van de dode vrouw achtervolgden haar, dreven haar ertoe zomaar de straat voor London Hall op te lopen.

Pas toen ze een doordringend getoeter naast zich hoorde, verstarde Helen en bij het zien van de op haar afkomende felle lichten stak ze haar armen omhoog.

1

Berlijn, januari 2011

Toen de wijzers van de grote staande klok bijna vijf uur aanwezen, was Lilly Kaiser er zeker van dat er niemand meer in haar winkel zou komen. Verstoep achter hoog opgetrokken jaskragen en onder diep over het gezicht getrokken mutsen haastten de mensen zich langs de etalage zonder de uitstalling met een blik te verwaardigen.

In de eerste weken van het nieuwe jaar had niemand meer belangstelling voor antiek. De portemonnees en rekeningen waren leeg, de mensen hadden er geen behoefte aan iets bijzonders voor hun dierbaren uit te zoeken. Daar zou in het voorjaar en de zomer, als de eerste toeristen van overal ter wereld weer toestroomden, verandering in komen. Tot zolang moest ze de slapte op de een of andere manier zien te overbruggen.

Zuchtend zakte Lilly neer op een kleine Louis xv-taboeret en keek door de etalageruit omhoog naar de lucht, waaruit al dagenlang voortdurend sneeuw viel. Daarbij gleed haar blik over de weerspiegeling van haar gezicht in de glanzend gepolijste wand van een kastje dat deel uitmaakte van haar groepje winkeldochters.

Haar fijne, bijna meisjesachtige gezicht maakte een bleke en vermoeide indruk; alleen haar rode haar en groene ogen glansden. De kerstdagen hadden haar niet veel ontspanning gebracht.

Het bezoek aan haar ouders was er weer op uitgelopen dat ze haar op het hart hadden gedrukt een nieuwe man te vinden.

Hoewel ze van haar ouders hield, was dat Lilly te veel geweest. Op van de zenuwen was ze terug naar Berlijn gereden, om daar de jaarwisseling in haar eentje door te brengen en daarna de inventaris van haar winkel op te maken.

Maar dat was nu afgehandeld en nu was het wachten op klandizie. Lilly had er een hekel aan niets omhanden te hebben. Maar wat moest ze dan doen?

Misschien moest ik de winkel maar gewoon sluiten en acht weken met vakantie gaan, bedacht ze. Als ik terugkom, is de sneeuw weg en de winkel weer vol klanten.

Het geluid van de deurbel – een exemplaar dat uit een landhuis kwam en dat telkens het beeld van druk rondlopende bedienden bij haar opriep – haalde haar uit haar gedachten.

Op de jas van de oude man die op de drempel stond en zich leek af te vragen of hij mocht binnenkomen, glinsterden sneeuwvlokken, die in de warmte van de winkel langzaam waterdruppels werden. Zijn verweerde gezicht zou heel goed dat van een zee-man uit een reclamespotje kunnen zijn. Onder zijn arm droeg hij een oude, op enkele plaatsen afgesleten vioolkist. Wilde hij die verkopen?

Lilly stond op, streek haar donkerblauwe gebreide jasje glad en liep naar de man toe. ‘Goedemiddag, waarmee kan ik u van dienst zijn?’

De man nam haar kort op, toen verscheen er een ingehouden lachje op zijn gezicht. ‘Ik neem aan dat u de eigenares van deze winkel bent?’

‘Ja, dat ben ik,’ antwoordde Lilly glimlachend, terwijl ze probeerde zich een beeld van haar klant te vormen. Was hij een ouder wordende musicus op weg naar huis na een uitvoering? Een vioolleraar die het te stellen had met matig getalenteerde leerlingen? ‘Wat kan ik voor u doen?’

Weer nam de man haar aandachtig op, alsof hij naar iets in haar gezicht zocht. Toen haalde hij de vioolkist onder zijn arm vandaan.

‘Ik heb iets voor u. Mag ik het u laten zien?’

Eigenlijk wilde Lilly die maand niets nieuws meer inkopen, maar dat iemand haar een muziekinstrument aanbood kwam zo zelden voor dat ze niet kon weigeren.

‘Komt u alstublieft binnen, dan kunt u het me laten zien.’

Ze bracht de man naar een eenvoudige tafel naast de toonbank. Daar liet ze de klanten die haar iets kwamen aanbieden hun waar tonen.

Meestal was er weinig bruikbaar bij. De mensen schatten wat ze op zolder of in de nalatenschap van overleden familieleden aantroffen stevast als waardevoller in dan het in werkelijkheid was. Hoe vaak had ze niet verwijten moeten aanhoren als ze beweerde dat dat oude porseleinen figuurtje slechts een snuisterijtje was.

Maar toen de oude man de deksel van de vioolkist opende, had Lilly al een vermoeden dat haar iets bijzonders te wachten stond. Op de versleten en door motten aangetaste voering, die ooit dieproud moest zijn geweest, lag een viool. Een oude viool. Lilly was geen expert, maar ze schatte dat het instrument er minstens honderd jaar, zo niet meer, op had zitten.

‘Haal hem er gerust uit,’ zei de oude man terwijl hij haar heel strak observeerde.

Een beetje aarzelend deed Lilly wat hij voorstelde. Voor muziekinstrumenten had ze groot respect, hoewel ze er zelf geen bespeelde. Terwijl ze de hals van de viool omvatte moest ze denken aan haar vriendin Ellen, wier beroep en passie het was kostbaarheden als deze te restaureren. Zij zou al na een enkele blik de geschatte waarde van het instrument kunnen noemen.

Maar terwijl Lilly de viool bekeek – het ongewone lakwerk, de eigenaardig gevormde krul – zag ze op de achterkant een tekening. De roos leek grof en sterk gestileerd, bijna alsof hij door een kind was getekend. Maar het was onmiskenbaar een roos.

Welke vioolbouwer tooide zijn instrument met zo’n ornament? Lilly maakte in gedachten de aantekening dat ze Ellen die avond meteen moest bellen. Ze zou de viool beslist niet kunnen betalen, maar toch wilde ze haar vriendin over de tekening vertellen – en

misschien zou de man haar toestemming geven er een foto van te maken...

‘Ik ben bang dat ik niet genoeg geld heb om dit instrument van u te kopen,’ zei ze terwijl ze de viool voorzichtig terug in de kist legde. ‘Het is vast een vermogen waard.’

‘Dat is het inderdaad,’ antwoordde de oude man peinzend. ‘Ik hoor spijt in uw stem. U vindt de viool wel mooi, nietwaar?’

‘Ja, hij is... hij is zo bijzonder.’

‘Nu, wat zou u er dan op zeggen als het mij er niet om gaat hem te verkopen?’

Lilly trok verbaasd haar wenkbrauwen op. ‘Waarom bent u dan hier?’

De man glimlachte even voor zich uit, toen zei hij: ‘Hij behoort u toe.’

‘Pardon?’ Verward keek Lilly de man aan. Dat kon hij toch niet echt gezegd hebben... ‘Wilt u mij deze viool schenken?’ sprak ze de gedachte, die haar absurd voorkwam, uit.

‘Nee, dat niet, want je kunt alleen iets weggeven als het van jou is. Deze viool behoort u toe. Als je tenminste op het bevolkingsregister kunt afgaan. Tenzij u niet Lilly Kaiser bent.’

‘Natuurlijk ben ik dat, maar...’

‘Dan is het uw viool. En er is nog iets.’

Zijn hartelijke glimlach kon geen einde maken aan Lilly’s verwarring. Haar verstand zei haar dat er misschien een rare streek met haar werd uitgehaald, of dat er sprake was van een verwisseling. Waarom zou die man haar een viool schenken? Ze had hem in haar hele leven nog nooit gezien.

‘Kijk eens onder de voering,’ hield hij aan. ‘Misschien zegt wat u daar vindt u wel iets.’

Aanvankelijk aarzelde Lilly, daarna haalde ze met trillende handen een met schimmelplekken bedekt blaadje tevoorschijn en vouwde het open.

‘Een muziekblad?’ mompelde Lilly verrast.

Het daarop geschreven stuk had de titel ‘Moonshine Sonata – A Tribute to a Moonshiny Garden’. Maneschijnsonate – Ode aan